

Toimintamalli opiskelijan ohjaukseen ja tukeen vakavissa ongelmatilanteissa

Helsingin yliopiston koulutus uudistuksen myötä yliopistotason ohjeistus on muuttunut ja jatkossa rehtorin päätöksen mukaisesti jokaisella opiskelijalla tulee olla ohjaava opettaja tai opettajaryhmä, joka vastaa opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan liittyvästä ohjauksesta. Tämä on koulutusohjelman johtoryhmän vastuulla. Rehtorin päätös astuu voimaan 1.8.2020.

Tässä vaiheessa, kun kaikilla koulutusohjelmilla ei ole vielä kattavaa ohjausmallia, voi ohjaavan opettajan sijaan ensimmäisenä kontaktina opiskelijan kanssa toimia ongelman havainnut opettaja tai esimerkiksi opintojakson vastaava. Suoraan opintohallintoon tulevat huolestuneet yhteydenotot ohjataan opintojakson vastaavan opettajan tai lukuvuosikoordinaattorin tietoon.

Epäasiallinen käytös ja häirintä

Yliopistolla on käytössä ohjeistus *epäasiallisen kohtelun ja häirinnän ehkäisemiseksi*. Ohjeistuksen mukaisesti johdolla on velvollisuus puuttua tietoon tulleisiin ongelmatilanteisiin. Näitä selvitetään kysymällä molempien osapuolien käsitystä tapahtumista ja kirjaamalla muistiin esitetyt näkemykset. Jos tilannetta ei saada ratkaistuksi epämuodollisen, välittömän keskustelun ja ohjeistuksen avulla tai jos kyseessä on niin vakava asia, ettei sellaista ohjeistusta voi pitää riittävänä, tiedekunnassa voidaan järjestää keskustelutilaisuus. Tilaisuuteen kutsutaan opiskelija, jonka epäasiallisesta käytöksestä on saatu yhteydenotto. Paikalla on laitoksen johtaja, dekaani tai opetusvaradekaani. Jos opiskelija ei muuta käytöstään ohjeistuksesta huolimatta tai jos kysymyksessä on niin vakava asia, ettei keskustelua voida pitää riittävänä toimenpiteenä, saatetaan vireille kurinpitotoimet. Tällöin tiedekunnasta tai laitokselta tulee ottaa yhteys opintoasioiden lakimieheen, joka vastaa asian valmistelusta ja esittelystä. Tarkempi menettely ja koko ohjeistus on luettavissa osoitteessa <https://flamma.helsinki.fi/fi/HY1002309>.

SORA-säännökset

Hammaslääketieteen, lääketieteen, psykologian ja logopedian alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin sekä psykoterapeuttikoulutukseen sovelletaan yliopistolain sora-säännöksiä. Näillä aloilla opiskeluoikeus voidaan peruuttaa muun muassa, jos

- opiskelija on vaarantamalla toistuvasti tai vakavasti opinnoissaan toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden osoittanut ilmeisen soveltumattomaksi toimimaan opintoihin liittyvissä käytännön tehtävissä tai harjoitteluissa
- on ilmeistä, että opiskelija ei terveydentilaltaan eikä toimintakyvyltään täytä yliopistolain 37 a §:n 1 momentin mukaisia opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä.

Jos epäasiallisen käytöksen tai häirinnän tilanteissa on kyse sora-alasta ja sora-säännösten soveltamista harkitaan, tiedekunnan tai laitoksen on otettava yhteys yliopiston lakimieheen. SORA-lainsäädännön toimeenpanemisesta ohjeistusta mm. osoitteessa

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/70341/URN_ISBN_978-952-00-3562-4.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Opiskelijoiden päihteiden käytön estämiseksi ja päihdeongelmiin puuttumiseksi yliopistolla on tekeillä opiskelijahuollon toimijoiden kanssa yhteistyössä kirjalliset toimintaohjeet.

Tiedekunnan toimintaohje

Vaihe I: Ensimmäinen kontakti ja alkuvaiheen seuranta

Kun ongelma ilmenee, ohjaava opettaja (tai ongelman havainnut opettaja tai opintojakson vastaava) sopii opiskelijan kanssa tapaamisen. Ongelma on voinut ilmetä mm. kiusaamisena, häirintänä, väkivaltaisena tai uhkaavana tai epäammattimaisena käytöksenä esim. opetuksessa, opiskelijatoiminnassa, työharjoittelussa tai sosiaalisessa mediassa. Opettaja konsultoi tarvittaessa koulutussuunnittelijaa (LL-koulutusohjelman kliinisessä vaiheessa opintoasiainkoordinaattori), joka voi sovittaessa myös osallistua tapaamiseen. Tämä voi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin kun opiskelijalle pitää tehdä uusi henkilökohtainen opintosuunnitelma. Mikäli ongelmat liittyvät tutkielman loppuunsaattamiseen tai ohjaussuhteeseen, kutsutaan tilaisuuteen tarvittaessa myös tutkielman ohjaaja.

Ongelman laadusta riippuen opettaja voi ohjata opiskelijan opintopsykologille tai YTHS:n kontaktiin. Opettaja sopii opiskelijan kanssa jatkotapaamisen, jonka yhteydessä tarkistetaan, onko tarvetta jatkotoimenpiteille. Tarvittaessa opettaja sopii opiskelijan kanssa uusia tapaamisia opiskelijan ohjauksen ja tuen merkeissä. Opettaja laatii tapaamisista muistion, joka annetaan opiskelijalle tiedoksi. Mikäli tapaamisen järjestänyt opettaja ei ole opiskelijan ohjaava opettaja, muistio annetaan tiedoksi myös ohjaavalle opettajalle. Ohjaava opettaja (tai vastaava) vastaa muistioden säilyttämisestä. Opettaja tuo asian tiedoksi koulutusohjelman johtajalle/johtajan nimeämälle henkilölle, jonka hän voi myös pyytää mukaan tapaamiseen.

Mikäli SORA-säännösten soveltamista harkitaan, tulee opintoasiainpäällikön olla yhteydessä yliopiston lakimieheen. Samalla dekaanin tulee määritellä keillä tiedekunnassa ja Opiskelijapalveluissa on oikeus käsitellä opiskelijaan liittyviä arkaluonteisia tietoja ja kuka vastaa prosessista.

Vastuuhenkilö (tdk): koulutusohjelman johtoryhmän nimeämä ohjaava opettaja/opettajaryhmä.

Mikäli tilanne ei ratkea, siirrytään vaiheeseen 2.

VAIHE II: Jatkokontakti (1)

Järjestetään koulutusohjelman johtajan/johtoryhmän nimeämän henkilön tai opettajaryhmän harkinnan mukaan. Tarvittaessa tapaamiseen pyydetään koulutussuunnittelija, konsultoidaan tarvittaessa opintopsykologia tai pyydetään häntä ja/tai YTHS:ään edustajaa tapaamiseen. Asia tuodaan tiedoksi opetusvaradekaanille, joka voidaan pyytää mukaan tapaamiseen. Tapaamisesta laaditaan muistio, joka annetaan opiskelijalle tiedoksi.

Vastuuhenkilö (tdk): Koulutusohjelman johtaja.

Mikäli tilanne ei ratkea, siirrytään vaiheeseen 3.

VAIHE III: Jatkokontakti (2)

Tässä vaiheessa tilanne on jo komplisoitunut ja vaatii erityistä harkintaa. Tapaaminen järjestetään koulutusohjelman johtajan tai opetusvaradekaanin aloitteesta. Yliopistopalveluiden puolelta asiaa hoitaa opintoasiainpäällikkö tai hänen nimeämänsä henkilö. Konsultoidaan asiassa dekaania ja tarvittaessa pyydetään selvitystä YTHS:ltä tai muita selvityksiä. Tapaamisesta laaditaan muistio, joka annetaan opiskelijalle tiedoksi. (Ks. kurinpitotoimenpiteistä yllä.)

Vastuuhenkilö (tdk): Opetusvaradekaani (dekaani)

Yleistä

Opiskelija voi tuoda tapaamisiin mukaan halutessaan tukihenkilön. Vaikka opettaja on opiskelijan tuki, opettaja ei ole keskustelussa hoitavassa roolissa, vaan opiskelija ohjataan tarvittaessa YTHS:öön. Myös opintopsykologi voi ohjata opiskelijan YTHS:öön.

Opiskelijatapaamisista laaditaan aina muistio, joka annetaan opiskelijalle tiedoksi ja joka on käytettävissä jatkotapaamisissa. Pääsääntöisesti ohjaava opettaja vastaa muistioiden säilyttämisestä; SORA-lainsäädäntöä sovellettaessa prosessin vastuuhenkilö.

Lähtökohtaisesti opiskelija vastaa omista opinnoistaan, kuitenkin niin, että tdk:n tulee tukea heitä opinnoissaan sekä ongelmatilanteissa hakea erilaisia opiskelijan tilanteeseen ja opetukseen soveltuvia ratkaisuja.